

Mihail Orlov kuollut

Mihail Orlov

Tverinkarjalaisten kulttuuriseuran puheenjohtaja Mihail Mihailovitš Orlov kuoli kiirastorstaina 8.4.93 Tverissä. Hän oli syntynyt 8.5.1932 Kozlovalla.

Mihail Orlov opiskeli Tverissä sekä Moskovassa ja toimi sittemmin Tverin eli entisen Kalininin alueella maatalousasiain valistustyöntekijänä.

Viime vuoden puolella hän jätti nämä tehtävät ja omisti kaiken aikansa ja armonsa johtamalleen Tverinkarjalaisten kulttuuriseuralle. Hänen yllättävä poismenonsa on vakava isku sekä kulttuuriseuralle että tverinkarjalaisten

kansallisille sivistyspyrkimyksille.

Mihail eli Miša Orlov oli monipuolinen lahjakkuus, runoilija ja säveltäjä ja kirjallisesti sivistynyt mies, ihmisenä sympaattinen ja lämmin, mutta samalla realistinen. Hän tuli ilmeisen hyvin toimeen Tverin alueen korkeiden viranomaisten kanssa ja epäilemättä juuri hänen ansioistaan Tverinkarjalaisten kulttuuriseura sai osakseen runsaasti myötämistä ja ymmärtämystä.

"Miša kävi Suomessa useita kertoja", muistelee akateemikko Pertti Virtaranta. "Ensimmäisen kerran, myöhäsky-

syllä 1990, keskustelimme pitkään tverinkarjalaisten ongelmista. Oli puhetta kirjakielen kehittämistä. Yhdessä totesimme, että aapisesta on aloitettava.

Kun Miša tuli sitten Suomeen seuraavan kerran maaliskuussa 1992, hänellä oli jo mukanaan aapisen käsikirjoitus ja siihen sopiva tverinkarjalaisen taiteilijan Nikolai Mišurovin laatima kuvitus.

"Elokuussa samana vuonna, kun Miša oli lyhyellä käynnillä Suomessa, tarkastimme aapisen käsikirjoituksen tekemäni korjausehdotukset", Virtaranta jatkaa, "ja toimitimme teoksen kirjapainoon".

Vuoden lopulla 14. päivänä marraskuuta tverinkarjalaisten aapinen, Bukvari julkaistiin Helsingissä Karjalatalossa järjestetyssä tilaisuudessa, jossa oli läsnä Mihail Orlovin johtama tverinkarjalaisen valtuuskunta sekä suuri joukko asianharrastajia ja Tverin kävijöitä.

Miša Orlovista jäi kaikille hänet tunteneille kaunis ja lämmin muisto.

Juho (Jukka) Ristonpoika Mattinen kuoli Vaasassa 24.1.1993. Hän oli syntynyt Vuokkiniemessä 15.6.1915. Isä oli Risto Mattinen ja äiti Tatjana o.s. Ontronen.

Jo kuusivuotiaana Jukka joutui jättämään kauniin kotikylänsä Karjalaan. Hän tuli vanhempiensa mukana Teuvalle setänsä Pekka Mattisen luo, jolla oli kauppaliike Teuvalta.

Teuvalta Jukka kävi kansakoulun ja sotaväen Viipurissa, minne sitten jäi opiskelemaan kauppakoulussa. Sodan syytyessä hän lähti muiden mukana isänmaata puolustamaan, ja palveli molemmissa sodissa lääkintäkersanttina. Jatkosodassa hän haavoittui jalkaan. Sodan aikana Jukka kävi katsomassa vanhoja synnyinseutujaan Karjalassa.

Rauhan tultua Jukka asettui asumaan Vaasaan. Avioliiton hän oli solminut v. 1940. Vaasassa hän oli töissä Strömbergillä ja Etelä-Pohjanmaan Voimalla sähköasentajana eläkeikänsä saakka.

Jukka oli hyvin taiteellinen ja taitava käsistään. Hän teki puukaiverrustöitä ja samoin rauta ja eri metallit taittuivat hänen käsissään hienoiksi taideteoksiksi. Monet urheilijat, lasten päiväkodit, seurakunnat ja yksityiset ovat saaneet lahjoiksi tai hankkineet näitä taideteoksia. Jukassa oli myös

Jukka Mattinen

näyttelijänverta; hän toimi avustajana Vaasan kaupunginteatterissa. Luonteeltaan hän oli hyvin temperamenttinen, mutta samalla herkkä karjalainen.

Puoli vuotta ennen kuolemaansa Jukka menetti näkönsä, mikä oli kova isku hänen mieliharrastuksilleen, kaiverustöille. Moni tilaaja jäikin ilman hänen kauniita taulujaan.

Jukka siunattiin haudannut Vaasan seurakunnan pienessä kappelissa 13.2. omaisten ja ystävien saattamana.

Olga Piirainen o.s. Ahtonen kuoli Kuhmossa 5.2.93. Hän oli syntynyt Akonlahdessa 4.7.1926. Hän tuli Suomeen äitinsä ja sisarensa kanssa vuonna 1944.

Tatjana Mähönen, ent. Karhunen, kuoli 18.8.1992 Riihimäellä. Hän oli syntynyt Vuokkiniemessä Ponkalahden kylässä 25.2.1906.

Heikki Luonila, ent. Feodor Lopuhin kuoli Porissa 81 vuoden iässä. Hän oli syntynyt Aunuksessa 14.2.1911.

Heikin elämä neuvostovaltiosta ei sujunut. Hän halusi ensin puolueopistoon, mutta ei päässyt. Sitten hän aikoi puna-armeijaan, mutta kulkien poikana hänet lähetettiin työleirille. Tähän tilanteeseen kyllästytynään Heikki hihti yli Laatokan Sortavalaan, missä kuulustelujen jälkeen aloitti työn setänsä liikkeessä.

Jatkosodan aikana hän haki rajantakaisesta kotipitäjästään itselleen Panja-vaimon. Perheeseen syntyi sittemmin yksi poika.

Heikki työskenteli liike-elämässä, maanviljelysalalla ja rakennuksilla, kunnes v. 1962 pääsi venäjänkielen taitoisena Rauma-Repolan pal-

PIETARIN LINJA

Helsinki-Pietari

Joka päivä!

alkaen 3.5.1993

7.15	HELSINKI	↑ 19.35
10.30	VAALIMAA	16.25
13.20	VIIPURI	15.30
16.05	↓ PIETARI	12.30

Onni Vilkaan pikavuoro Pietariin on se oikea Pietarin Linja, nopea ja mukava. Tätä kannatti odottaa. Kokeile, miten täydellistä voi bussimatkustaminen olla, kun maan kokenein on asialla.

Nauti matkasta - me palvelemme!

ONNI VILKAS OY

Puistotie 22, 48100 KOTKA
puh. (952) 14 020, fax (952) 186 737

Lisätiedot ja varaukset:
MATKATOIMISTOT JA LINJA-AUTOASEMAT

velukseen työmaatulokiksi. Hän jäi eläkkeelle v. 1978.

Neuvostoliitossa eletyistä elämästä Heikki Luonila ei juurikaan kertonut. Haastattelusta hän kieltäytyi kerta toisensa jälkeen. Vasta

80-vuotispäivänään v. 1991 hän katsoi voivansa kertoa noista vuosista.

Heikillä oli aina mielessä vanha kotiseutu, missä hän viimeksi pääsi käymään kolme vuotta sitten.

Olga Garmujeva kuoli 16.02.1993 Prääsän piirin Essoilassa. Olga oli syntynyt Vuokkiniemen Kaskolas-
sa. Isä oli Korpin Riiko ja äiti Spiiren Lukki Kyyrölästä.

Molemmat vanhemmat kuolivat aikaisin ja niinpä viisi pientä sisarusta vietiin vuonna 1920 Uhtualle lastenkotiin, joka oli näiden onneksi suomenkielinen. Koulunsa Olga kävi Uhtuan seitsenvuotisessa suomenkielisessä koulussa ja jatkoi sitten Petroskoissa metsäteknikumissa. Metsäala ei kuitenkaan silloin houkuttellut ja niin hän jatkoi opintoja postipistossa. Sotiin saakka hän toimi Kostamuksen postissa, avioitui sodan jälkeen ja eli sitten Paatjärven metsäkombinaatissa. Mieheensä kuoleman jälkeen hän palasi alkuperäisen koulutuksensa pariin työskennellen 30 vuotta erilaisissa metsätoissa.

Eläkevuosiaan Olga vietti Essoilassa. Lapsena Uhtualla opittu suomenkielen kirjoitustaito oli ihmeellisesti säily-

Olga Garmujeva.

nyt kautta vaikeiden vuosikymmenien lähes virheettömänä kirjakielenä. Tarkkaa syntymäaikaansa hän ei kuitenkaan ollut koskaan saanut tietoonsa ja niinpä hän aina harmitteli sitä, ettei voinut toisten tavoin viettää syntymäpäivää, vaan hän vietti vuosipäivää. Olga haudattiin Essoilaan, kauas kaipaamaan syntymäpaikasta Vuokkiniemestä. Kaipaamaan häntä jäivät lähinnä poika Viktor vaimonsa ja kahden tyttären kanssa Pietarin alueella.

V. L.

Simo Kalevi Askola kuoli 7.3.93 lomamatkalla Pattaya'ssa. Hän oli syntynyt 15.7.1939 Helsingissä. Kalevin isä oli repolalaisia ja äiti suvultaan Pismalahden Rahikaisia.

Kalevi kirjoitti ylioppilaaksi 1958, suunnitteli lääkärin ammattia, mutta paha autokolari sotki suunnitelmat. — Jo poikasena hän osallistui isänsä Simon kera Seurasaa-
ren kyykkätoimintaan.

Helsingissä kuoli 26.3.93 ekonomi **Wasilij Maksimow**. Hän oli syntynyt Pietarissa 13.12.1918.

Wasilin sukujuuret olivat Petroskoin kihlakunnan Suojun kunnan Naamoilan kyläs-

tä. Suku tunnettiin menestyvänä nahka-alan tukkukaupan ja vähittäismyymäläketjun omistajana. Pietarissakin oli useita liikkeitä.

Vallankumouksen jälkeen suku pakeni Suomeen. Täälläkään ei saatu elää rauhassa. Vuoden 1944 rauhanteon jälkeen Wasili pidätettiin ja luovutettiin Neuvostoliittoon. Pidätyksen jälkeen tosin todettiin, että hän oli syytön; oli vangittu väärä mies, mutta armaidusta ei tullut. Peräti 11,5 vuotta kului hänen parhaista vuosistaan Neuvostoliiton vankileireillä, Berijan tarhoissa, kuten sanonta Suomessa kuuluu.

Wasilij toimi Suomessa kauppa-alalla. Kielitaitoisena hän suuntautui ulkomaankaupan vientitehtäviin. — KP

KARJALAN KAIPAAJA

— — — Uusi Tie — — — LAATOKAN KARJALAN

KULKEE
KESÄLAHDEN, KITEEN,
RÄÄKKYLÄN,
TOHMAJÄRVEN,
VÄRTSILÄN
KAUTTA
SORTAVALAAN
JA VALAMOON

Tilaa esitteemme:

Kiteen kaupunki, matkailusihteeri, PL 3,
82501 KITEE, puh. (973) 416 215,
telefax (973) 411 342

LAHJAKSI SUOMALAISELLE

Heimolehti Karjala —
suomalainen lahja
suomalaiselle.

Lisätietoja os.
Heimolehti KARJALA
Oksasenkatu 8
53100 Lappeenranta
Puh. 953-4531700

MERKKIPÄIVIÄ

97 vuotta täytti Risto K a r h u 10.4.93 Orimattilassa. Risto on syntynyt v. 1897 Vuokkiniemen pitäjän Latvajärven kylässä, vielä tarkemmin sanottuna Njauvunvaarassa.

70 vuotta täytti Aili M a r a o.s. Kisonen Göteborgissa 18.2.93. Hän on syntynyt Suojärvellä Kaivosten kylässä.

Aili on suurperheen äiti, kasvattanut ja kouluttanut lapsensa hyviin ammatteihin. Hän on aktiivisesti mukana yhdistys- ja kulttuuritoiminnassa. — Monia armorikkaita vuosia.

50 vuotta täytti professori, filtohtori Toivo N y g ä r d Jyväskylässä 17.3.93. Hän on historioitsija ja kiinnostunut Karjalasta. Julkaisuja: Suur-Suomi vai lähiheimolaisten auttaminen. Aatteellinen heimotyö itsenäisessä Suomessa (1978) sekä Itä-Karjalasien pakolaiset 1917—1922 (1980).

Nygårdin tutkimuksista käy ilmi, että karjalaispakolaisten määrä oli suurimmillaan vuoden 1922 kevättalvella, jolloin heitä oli noin 11 000. Valtaosa oli lähtöisin niistä Itä-Karjalan kunnista, joilla oli kauan ollut läheiset yhteydet Suomeen. Liikkeellepanevina voimina olivat yksinkertaisesti nälkä ja pelko.

Mainitsemmme vielä, että KSS:n vuosikokouksessa 1988 prof. Nygårdille luovutettiin seuramme ansiomerkki.

90 vuotta täytti kansanopiston johtaja, fil.maisteri Mia T i u s a n e n 1.2.93 Hamina. Hän on syntynyt Kaajanissa. Ylioppilaaksi tultuaan hän valmistui kansakoulunopettajaksi ja opiskeli myöhemmin Tanskassa Askovin kansanopistossa, suoritti kasvatustutkimuksen 1931 ja fil.kand. tutkinnon 1936.

Elämäntyönsä Mia Tiusanen on tehnyt Jamilahden

kansanopistossa vuodesta 1924, ensin opettajana, sitten sotavuosista alkaen johtajana Mikael Nybergin jälkeen eläkevuosiin saakka.

88 vuotta täytti Aleksis K u j a l a ent. Denisov Pukkilassa 25.4.93. Hän on syntynyt Vuokkiniemen Töllönjoen kylässä Nekkalan termällä. Hänen äitinsä oli runon- ja perinteitäntäjä Anni Denisova.

TALVIKYYKÄN TULOSPÖRSSISTÄ

KSS:n kyykkäkerhon v. 1993 talvikuukausien lopputulokset:

(Neljästä yrityksestä huomiointu kaksi parasta tulosta).

M-sarja: 1) Kalevi Kono-
nen, +24, +22=+46, 2) Väi-
nö Oksman +20, +17=+37,
3) Sakari Hirso +18,
+17=+35, 4) Veijo Nousiain-
nen +14, +10=+24.

MA-sarja: 1) Aleksanteri
Säppi +19, +13=+32, 2) Ka-
levi Tikkanen +18,
+13=+31, 3) Oskari Toivo-
kainen +11, +2=+13.

MB-sarja: 1) Kalle Paa-
jaste +23, +18=+41, 2) Aaro
Karhu +17, +8=+25, 3) Åke
Pollari +16, +9=+25, 4)
Paavo Rahikainen +15,
+9=+24.

NM-sarja: 1) Maija Teperi
+20, +16=+36, 2) Liisa
Nousiainen +15, +3=+18.

NA-sarja: 1) Helvi Tikka-
nen +11, +1=+12, 2) Hilka
Nikkola +7, +1=+8, 3) Rai-
li Oksman +4, -1=+3.

Kuopio hallikyykkä 16.1.1993

M-sarja: 1) Harri Kanto,
Janakkala 25, 2) Väinö Oks-
man, Hki Suojärvi 24, 3) Erki
Härkin, Nurmes/Suojärvi
23/21, 4) Harri Aaltonen, Ja-
nakkala 23/19.

A-sarja: 1) Sulo Karhu,
Nurmes/Suojärvi 22, 2) Sep-
po Juntunen, Iisalmi 20/24,
3) Raimo Pikkarainen, Piek-
sämäki 20/18, 4) Juha Tiain-
nen, Varkaus 20/15.

B-sarja: 1) Esko Louko,
KSS 22, 2) Erkki Joru, Iisal-
mi, 19, 3) Tuomo Nissinen,
Kuopion Ks 16.

Veteraanit: 1) Olli Vapekko,
Juuka 19,5/11,5, 2) Arvo Hein-
onen, Varkaus 19,5/4,5, 3)
Reino Juutilainen, Jyväsk-
Kyykkä 19,5/4,5.

NM-sarja: 1) Lahja Toivo-
nen, Juuka 18, 2) Maija Tepe-
ri, KSS 17/21, 3) Esteri Taski-
nen, Vantaa 17/4.

NA-sarja: 1) Sisko Hotak-
ka, Mikkeli 4, 2) Helvi Tikka-
nen, KSS 1, 3) Raili Oksman,
Hki Suojärvi -5.

Nuoret: 1) Heli Rautiainen,
Kuopio 4, 2) Ossi Lehikoinen,
Juuka 4, 3) Jukka Pekka Pei-
ponen, Kuopio -5.

Joukkuepelit: 1) Nurmes-
Suoj. Kyykkäseura, 2) Por-
voo Seudun Koivistolaiset,
3) Kuopion Kyykkäseura, 4)
Janakkalan Kyykkäkerho.

Naiset, paripelit: 1) Van-
taan Karjalaiset, 2) Karjalan
Sivistysseura, 3) Oriveden
Karjalaiset, 4) Varkauden
Kyykkäseura.

KARJALAAN KAUTTAMME LUOTETTAVASTI!

Ryhmä/seuramatkat edullisesti:

- VIENAN KARJALAN runokyläin, vain meidän kauttamme, "LÖNNROTIN JALANJÄLJILLE"
- KOSTAMUS 1, 2 ja 3 pv., lähdöt 1.5. alkaen joka viikko
- VIISUMIT yks. henkilöille ja ryhmille

PYYDÄ TARJOUS ASIANTUNTIJALTA!

VOITTE TILATA MYÖS KÄYTTÖÖNNE TOIMISTOS-
TAMME tai A. KYLLÖNEN Oy:ltä, Kuhmo, puh.
986-50256.

**KAINUUN
MATKA**
TOIMISTO TRAVEL AGENCY

KAJAANI Pohjolankatu 27
☎ (986) 120 568, 120 569
ÄMMÄNSAARI Kauppakatu 17—19
☎ (987) 115 65
KUHMO Matka-Hermannin
Koulukatu 14
☎ (986) 520 421

Vanhoja perinteitä kunnioittaen
Nykyaikainen tukkuliike
NILO SEPPÄNEN
Vaasa 961-113 815

JESITEX

KANKAITA valmistajille ja jälleen-
myyjille EDULLISESTI.

Rullakatu 6 F 36
15900 Lahti 90
Puh. 918 - 23 455